

Ponavljati kliše po kome se počinioци „uvijek vraćaju na mjesto zločina“ svakako nije ni originalno ni pretjerano domišljato. Ipak: Darko Uskoković, nekadašnji ministar ekonomije, jedan od osnivača državnog Montenegro bonusa i član Tenderske komisije za privatizaciju KAP-a (kakva je to tek bila ekipa: Branimir Gvozdenović, Miroslav Ivanišević, Asim Telačević, Vladimir Vukmirović, Veselin Vukotić, Branko Vujović, Dušan Simonović...) ponovo je – zahvaljujući poslovnoj simbiozi ta dva preduzeća - dospio u fokus javnosti.

Jednako tajanstven i neprecizan kao što je bio i prije desetak godina.

„Stanje u KAP-u je alarmantno i preuzimanje upravljanja ovom fabrikom u stečaju ugrožava funkcionisanje Montenegro bonusa“, pojasnio je Uskoković pred poslanicima Skupštine Crne Gore, u svojstvu predsjednika borda kompanije koja je, ljetos, nakon proglašenja stečaja u KAP-u, preuzela upravljanje onim što je ostalo od Kombinata. On, ipak, nije objasnio zašto se kompanija kojom upravlja upustila u posao koji joj donosi samo ozbiljnu štetu. Umjesto toga se pohvalio: „Montenegro bonus nije dobio ni cent od države, niti bilo koga drugog, za održavanje proizvodnje“.

Zanimljivo je da u Vladi, koja je praktično 100-postotni vlasnik Montenegro bonusa, imaju drugačiju priču. Tako aktuelni ministar ekonomije Vladimir Kavarić kaže kako država „ima obavezu“ da Montenegro bonusu nadoknadi dio novca potrošenog za plaćanje KAP-ovih

računa za struju. A izgleda da je u pitanju nekih million eura mjesečno.

Dodatno, iz Regulatorne agencije za energetiku (REA) stiže podatak da je Montenegro bonus, „na zahtijev Vlade“, preuzeo obavezu vraćanja energije koju su KAP i CGES proljetos ukrali (neki kažu neovlašćeno koristili) iz sistema evropske Interkonekcije. Tu je, koliko je poznato, riječ o sedam miliona eura. Kao da nije bilo dovoljno to što je Montenegro bonus, krajem prošle godine, već štetovao nešto manje od deset miliona isporučujući struju KAP-u bez ugovora o snabdijevanju. Dakle i bez bilo kakve obaveze Kombinata da tu struju plati.

Sada EPCG novac za isporučenu struju potražuje od Montenegro bonusa. „Montenegro bonus ne osporava iznos faktura, ali navodi da će ih platiti kada Vlada obezbijedi sredstva“, potvrđuju zvaničnici REA.

Sve to daje za pravo Damiru Šehoviću, poslaniku SDP-a, kada tvrdi da će državni poslovi pod kontrolom Darka Uskokovića poreske obveznike do kraja godine koštati svih 13 miliona eura. Jednako su u pravu i oni koji kazuju kako Uskokovićeve državna služba, u kontinuitetu, potvrđuje da on uz svu stručnost i iskustvo posjeduje i neophodnu, nepokolebljivu lojalnost partijskom i državnom vrhu.

Ne jednom, Uskoković je zbog te lojalnosti preko noći mijenjao javno izrečene stavove. Partijski poslodavci su na demonstriranu odanost uzvraćali promocijom u državnoj službi.

Darko Uskoković je u izvršnu vlast ušao 1998. godine kao šef kabineta premijera Filipa Vujanovića. Negdje iz tog vremena pamtim njegov „osvrt“ na proteste radnika Radoja Dakića i njihovu najavu da će zbog neisplaćenih zarada izaći na ulice. „Razlog za pokušaj izlaska na ulice je neisplaćen regres... Ni mi u Vladi nismo dobili regrese, pa niko ne izlazi na ulice“, čudio se Uskoković.

Slijedilo je unapređenje u ministra ekonomije. Tada u nasljeđe dobija i jednu od najdugovječnijih privrednih afera u Crnoj Gori – aranžman o kupovini struje između EPCG i londonske EFT. Bogata novcem i političkim vezama, kompanija iza koje su u to vrijeme stajali Vuk Hamović i Vojin Lazarević je krajem prošle decenije zagospodarila balkanskim tržištem električne energije. Uspostavljeni monopol EFT-e ubrzo je postao predmet istraga u Sarajevu, Beogradu i Londonu (neke od njih traju do danas). Samo je zvanična Podgorica ostala ravnodušna prema svim

sumnjama.

„Nas te istrage ne interesuju“, prenio je Uskoković stavove predsjednika Vlade. Uskoro je, ipak, pokušao da stane na kraj malverzacijama, najavljujući da će se, kad god je to moguće, struja uvoziti na osnovu kratkoročnih (nedjeljnih i mjesečnih) ugovora. No, ta je najava ostala zaboravljena. Jednima je to bio dokaz dobrih namjera Darka Uskokovića. Drugima potvrda njegove spremnosti da se bespogovorno povinuje odlukama formalnih i neformalnih centara moći.

Slična priča ponovila se i tokom privatizacije Telekoma. Kao resorni ministar i član Odbora direktora Telekoma Crne Gore Uskoković je bio jedan od ključnih vladinih igrača u poslu kome se argumentovano suprotstavljao dobar dio ovdašnje stručne javnosti (tvrdili su da nije pravo vrijeme za prodaju najprofitabilnije državne firme).

„Neko ima hrabrosti, a neko ne, da usvaja važne odluke o privatizaciji. Vlada ima hrabrosti i spremna je da snosi odgovornost“, junačio se Uskoković u drugom ministarskom mandatu, sada pod komandom Mila Đuknovića, objašnjavajući kako ne treba propustiti „najbolji momenat za privatizaciju Telekoma“. Danas zvuči nešto drugačije: „Nakon sedam godina sigurno je da bi neke stvari uradili drugačije, ali u tom momentu to je bila realna opcija“.

Na sličan način Uskoković beskompromisno odbija ideju da Vlada državne akcije udruži sa manjinskim akcionarima radi zajedničkog izlaska na tržište. „Prodajemo svojih 51 odsto, a manjinski akcionari mogu da prodaju svoje kako hoće“, poručuje ministar ekonomije. I ta parola važi sve dok premijer Đukanović sa Mađarima (kupci Telekoma) i svojim prijateljima iz privatizacionih fondova ne napravi novi dil. Tada i Uskoković mijenja priču: „Crnogorska strana insistira da Mađari kupe sve akcije malih dioničara...“.

Konačno, kada su se potvrdile višegodišnje sumnje o postojanju koruptivnih radnji tokom (ili neposredno nakon) privatizacije Crnogorskog Telekoma, Uskoković, kao potpisnik kupoprodajnog ugovora, pokušava da pojasni kako „korupcije sigurno nije bilo, makar ne na Vladinoj strani. Završili smo privatizaciju, a sve što se dešavalo nakon toga nije poznato Vladi ni njenim predstavnicima koji su radili na prodaji Telekoma. Za tu aferu saznao sam iz novina“.

Te su ga diplomatske vještine preporučile za ambasadora u Rimu, gdje je otišao nakon učešća

u privatizaciji Kombinata aluminijuma. Prvo je tamo zastupao interese SCG, a zatim i Crne Gore.

Po povratku iz Rima, Uskoković postaje predsjednik borda Montenegro bonusa, a proljetos, ponovo, i savjetnik Filipa Vujanovića za međunarodne ekonomske odnose.

Neke navike se, ipak, teško mijenjaju. Zahtjev članova parlamenta da im predoči konkretne podatke o rezultatima aktuelne saradnje Montenegro bonusa i KAP-a, Uskoković odbija. „To bi bio vjerovatno skup tačnih podataka koji ništa ne znače... Moramo imati određeni trend i duži period da bismo mogli zaključiti da li je nešto uspješno ili neuspješno”.

Ako ne shvatate šta to tačno može da znači, odgovor možete pronaći i u poslovnoj biografiji Darka Uskokovića. Nakon petogodišnje saradnje Montenegro bonus i slovenački Petrol sporazumno su prekinuli partnerstvo „u veoma srdačnoj atmosferi” u ljeto 2011. godine. Raskinuti ugovor je, pored ostalog, predviđao ulaganja veća od 150 miliona eura. Približno polovina tog novca planirana je za gasifikaciju Podgorice, 20 miliona za investicije u Luku Bar, ostatak za otvaranje 30-ak benzinskih stanica... Predstavnici dva preduzeća su, nakon petogodišnje saradnje, zaključili da je prvobitni ugovor iz 2007. godine bio preambiciozan i „iz objektivnih razloga neostvariv”.

Uskokovića je zapala čast i obaveza da te razloge predoči laičkoj javnosti. Iz ponuđene elaboracije izdvajamo samo jednu rečenicu. „Objektivni razlozi zbog kojih ugovor nije realizovan kod gasifikacije Podgorice je nepostojanje prirodnog gasa”.

Eto tako. Viša sila sa kojom ni Darko Uskoković nije bio kadar izaći na kraj. Montenegro bonus će, nadajmo se, imati više sreće.

Zoran RADULOVIĆ